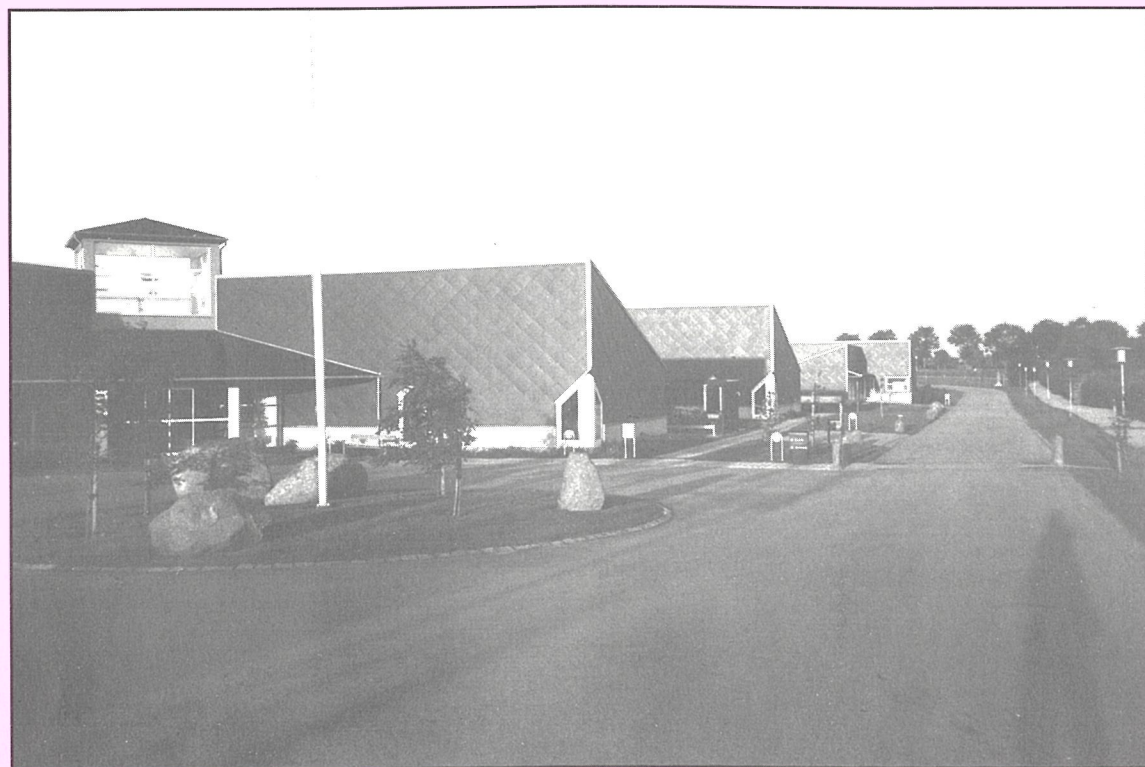
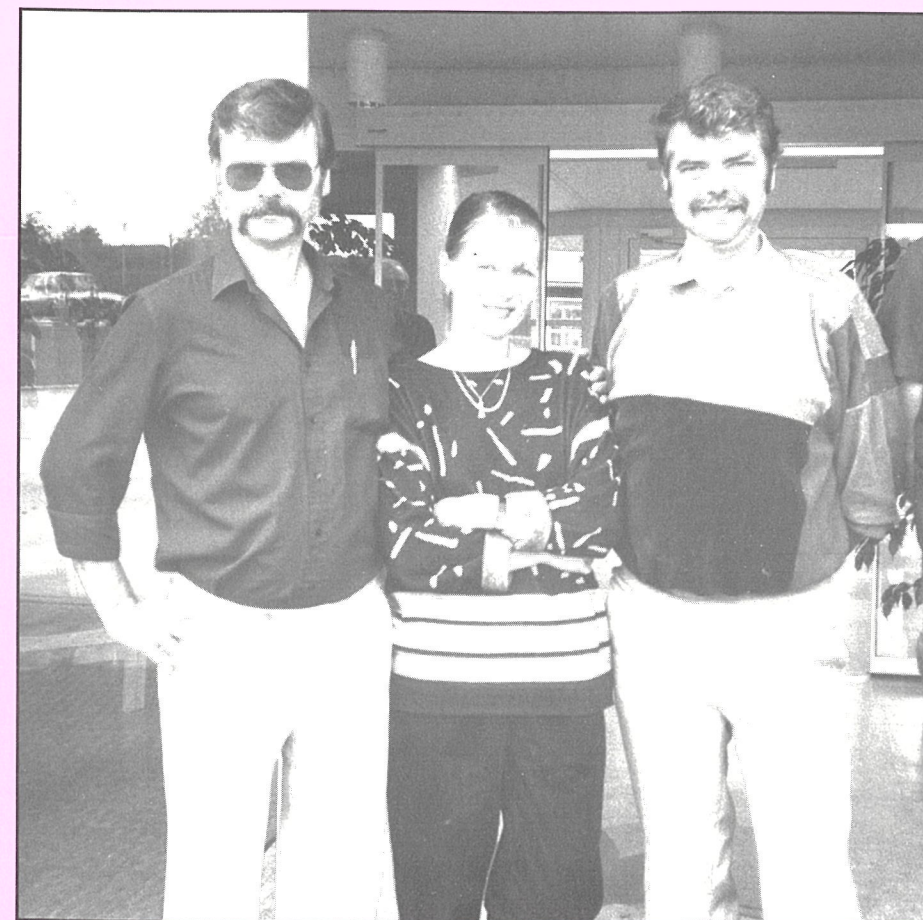

TUNTOSARVI

Selkolehti • lokakuu 10/1990

*Tanskan sokeiden liiton koulutuskeskus,
Fuglsang-center.*

*Seija ja Tanskan pojat, vas. Ove Bejsnap
(Tanskan kuurosokeiden puheenjohtaja) ja
oik. Carsten Husted. Heistä lisää sivulla 6.*

TUNTOSARVI

Lokakuu N:o 10/1990
16. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella
sekä ääni- ja videokasettina.

Päätoimittaja

Leena Turunen

Toimittaja

Raili Karisaari

Toimitus, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 674
Tekstipuhelin: 90-39604 677

Painopaikka

Painotalo Miktor
Mekaanikonkatu 19, 00880 Helsinki

Tilaushinta

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk/12 kk

Sisällys

Terveiset Tanaskasta	2
Tulkkiasiat ja Usher	4
Kuurosokeiden teatteri on tiedottamista	6
"Haluan valloittaa maailman Hautajaiset surun ja kaupauksen juhla ..	8
Syksy	10
Erilainen maanantai	11
Rakkauden loppu	12
Kaunis vanhus	13
Mehevä pihvi helppo tehdä ..	14
Kirjekerho	15

Seuraava lehti ilmestyy 15.11.1990

PÄÄKIRJOITUS

Terveiset Tanskasta!

Puhkun energiaa ja intoa. Uusia ideoita on tullut monta. Pohjoismaiden kuurosokeiden kongressi antoi eväitä miettiä taas meidän yhdistyksemme edunvalvontatehtävää.

Tanskalaiset olivat järjestäneet luentoja ja ryhmitöitä. Ryhmissä keskusteltiin pienissä porukoissa. Tulkikoulutus pohjoismaisissa herätti kysymyksiä. Kuka, mikä on kuurosokeiden tulkki? Tässä asiassa olemme Suomessa päässeet hyvin eteenpäin.

Toisena päivänä mietimme vastauksia kysymyksiin: Milloin ja miten lapselle kerrotaan, että hänellä on Usher? Miten yhdistys voisi toimia Ushernuorten kanssa? Mitä hyviä ja huonoja kokemuksia aikuiset kuurosokeat voivat antaa kuurosokeiden lasten vanhemmille?

Pirkko kertoi Suomen kuulumiset.

Suomessa lasten vanhemmilla on oma yhdistys. Siihen kuuluu myös vanhempia, joilla itsellään on Usher. Heidän lapsillaan on sama elämä elettävänä edessä päin. Elämässä tarvitaan pelisääntöjä. On osattava ottaa muut ihmiset huomioon. Tarvitaan taitoja selvitä ihmisten kanssa. Tarvitaan taitoa pitää omaa puolta. Nämä taidot opitaan ihmisten seurassa.

Voimme kysyä miten lapset ja nuoret pystyvät osallistumaan tavallisiin menoihin. Riittävätkö heidän taitonsa? Osaavatko he käyttää esim. tulkkia? Saavatko he avustajia? Vapaa-aika on hyvin tärkeä osa jokaisen elämää. Sen tukemiseen pitää tarttua voimakkaammin.

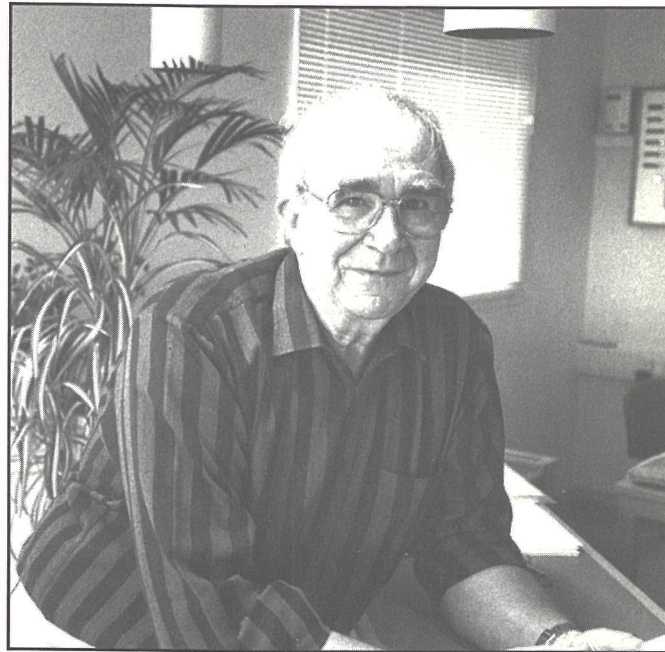
Olemme riippuvaisia tulkeista, avustajista ja oppaista. Osaameko käyttää heidän ammattitaitoaan? Tunneimme omat oikeutemme ja velvollisuutemme? Tiedämmekö tulkin oikeudet ja velvollisuudet?

Kysymys on yhteispelistä, yhteistyöstä. Olemme saaneet alkuun tulkinkäytön koulutuksen. Jokaisen kuurosokean kannattaa mennä kurssille, kun tilaisuus tarjoutuu. Tieto antaa taitoja ja itsetuottamusta. Myös tulkin työ on helpompaa kun osaamme ottaa huomioon heidän ammattisääntönsä. Oikein pirteää ja valoisa mieltä! ■

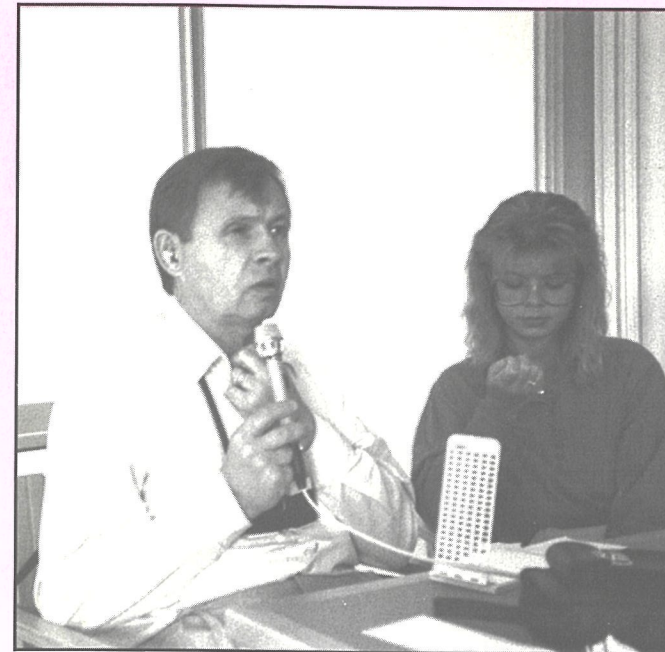
Pirkko

Tanskan kokouksen
tärkeät puheenaiheet:

Tulkkiasiat ja Usher

*Svend Aage Sundgaard
kokouksen isäntä.*

*Inger Rødbroe puhui Usher-
asioista.*

*Ruotsin kuurosokeiden
puheenjohtaja Stig Ohlson ja
tulkki Susanne Ohlson.*

Jokainen pohjoismaa lähetti edustajansa Tanskan kokoukseen. Tärkeimpiä asioita olivat Usherin syndroomaan liittyvät kysymykset sekä tulkkiasiat. Suomen edustajia olivat Pirkko Virtanen ja Seija Troyano.

Matkan jälkeen kaikki kysyvät: ”Millaista siellä oli?”

— Mielenkiintoista, Pirkko ja Seija sanovat. Tietysti aina on mukava tavata tuttuja. Mutta mukava on myös kuulla, mitkä asiat ovat päällimmäisinä eri maissa.

— Pieni konferenssi on kuin pohjoismaisen perheen tapaaminen. Ruotsin Stig Ohlson ehdottikin, että Suomen, Ruotsin, Tanskan ja Norjan yhdistysten sijalla olisi vain yksi yhdistys: Pohjolan Kuurosokeat. Monet ongelmat ovat yhteisiä.

Usher-yhteistyötä

Ohlsonin mielestä jokaisessa maassa pitää herättää keskustelu Usher-nuorista ja löytää yhteistyötä Usher-asiassa. Pirkko ehdottaakin, että Suomessa järjestetään johtokunnan sekä Lasten Keskuksen yhteiset neuvottelupäivät. Hänen mielestään myös Lasten Vanhempien yhdistys voisi osallistua tähän keskusteluun.

Vanhempien yhdistys voi auttaa, kun puhutaan Usher-nuorten edunvalvonnasta. Yksi tärkeä asia on esimerkiksi oikeus sosiaaliseen elämään. Siinä tarvitaan monia sosiaalisia taitoja, kuten pöytä- ja käytöstopojen sekä siisteyden taitoja.

— Valitettavasti näitä asioita ei pidetä kuntoutuksena, Pirkko sanoo.

Lapselle kerrottava Usherista

— Milloin lapselle pitää kertoa, että hänellä on Usher, kysyttiin ryhmätyössä.

— Lapsen on saatava tietää asia heti kun hän pystyy ymmärtämään asian. On myös tärkeä kertoa asiat oikeilla sanoilla. Kaikista Ushereista ei esimerkiksi tule sokeita, vaan näkövammaisia.

— Lapsi huomaa vasta koulussa, että hänellä on vaikeuksia, mutta hän ei tiedä miksi. Se ei ole oikein, sanoo ruotsalainen Lennart. Hänen mielestään lapsi on jo pienenä kypsä ymmärtämään, miksi silmät eivät toimi.

Tulkikoulutus kuntoon pohjoismaissa

Kuurosokealle tulkitseminen perustuu usein kosketukseen.

Lähellä oleminen nostaa uusia kysymyksiä tulkikoulutukseen: mitkä ovat tulkin tehtävät? Kenen tehtävä on kertoa kuurosokealle käsien puhtaudesta, hampaiden pesusta, vaatteiden siisteydestä?

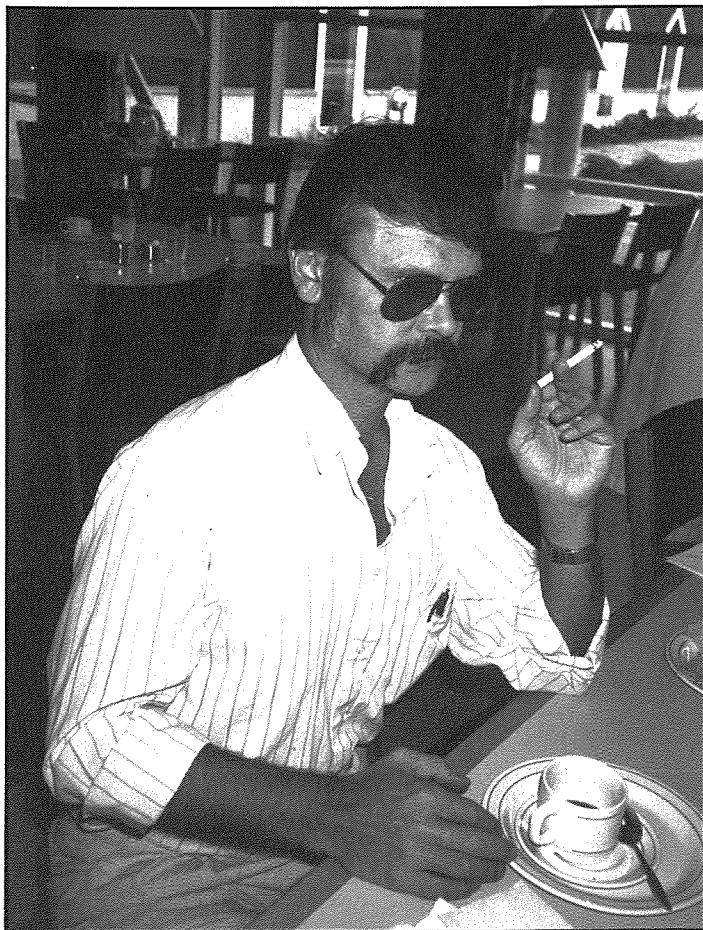
Ryhmässä pohdittiin myös näitä kysymyksiä.

— Tulkki ei saa puuttua kuurosokean yksityiselämään, sanoi Lennart.

— Tulkki ei saa olla äiti, joka hoivaa, sanoi Stig.

— En tahdo, että tulkki kantaa laukkuani tai panee takkini nauhaan, hän jatkoi.

Yhdessä todettiin, että tulkki on yhteiskunnan palvelus kuurosokealle. Tulkkipalvelu pitää vain järjestää niin, että kuurosokea voi itse ratkaista, milloin tarvitsee tulkkiä. Hänen pitää saada tulkkiä aina kun hän sitä tarvitsee. ■ L.T.

Ove Bejsnap kahvitaulla.

Kuurosokeiden teatteri on tiedottamista

Tanskalaiset kuurosokeat miehet, Ove Bejsnap ja Carsten Husted, ovat innokkaita teatterin harrastajia. He esittävät omaa kuurosokeiden teatteria. Pienissä näytelmäkohtauksissa he esittävät tilanteita, joihin kuurosokeat ja heidän ympärillään olevat ihmiset usein joutuvat.

Aluksi Ove oli pari vuotta mukana kuurojen kulttuurikerhossa. Vuoden 1981 marraskuussa hän perusti kuurosokeiden teatterin. Hiukan myöhemmin siihen tulivat mukaan Carsten ja kolme muuta kuurosokeaa.

Nykyisin teatterissa on 10—11 kuurosokeaa näyttelijää. Heistä seitsemän toimii aktiivisesti. Ove ja Carsten suunnittelevat yhdessä teatterin ohjelman. Ideat tulevat itsestään — omista kokemuksista. Oven ja Carstenin teatteri on humoristista — he saavat ihmiset helposti nauramaan.

Teatteri auttaa purkamaan paineita

Yleensä ohjelmat syntyvät omin voimin, mutta tarvittaessa he voivat pyytää apua muilta teatterin harrastajilta tai ammattilaisilta.

Tanskassa kuurosokeiden teatteri ei saa rahallista tukea. He saavat kuitenkin usein esiintymiskutsuja, ja silloin heidän kulunsa luonnollisesti korvataan. Esiintymisiä on ollut esimerkiksi kouluissa.

Teatteria esitetään pääasiassa kuulevalle yleisölle, mutta myös kuuroille. Ovella ja Carstenilla on hyviä kokemuksia yhdeksän vuoden ajalta. Harjoituksissa tavataan ystäviä ja jutellaan. Paineet puretaan näytelmiksi ja nauruiksi.

Tehokas tapa tiedottaa

Ove ja Carsten ovat olleet myös mukana kulttuurifestivaaleilla kuulevien teatterin kanssa. Silloin lehdistökin on huomionnut heidät näkyvästi. Teatteri on Oven mielestä hyvin tehokas ja näkyvä tapa tiedottaa kuurosokeudesta. Heidät varmasti huomataan ja muistetaan.

Miehet laittavat lämpimiä terveisiä suomalaisille kuurosokeille ja haluavat kannustaa meitäkin teatteriharrastuksen pariin. ■

”Haluan valloittaa maailman”

Charlie Inko-Tariah Awusin on 24-vuotias nigerialainen mies. Hän on kuuro, eikä osaa puhua.

Hänen toinen silmänsä on sokea. Hän menetti isänsä, kun hän oli vielä pikkulapsi. Hänet erotettiin äidistään, kun äiti meni uusiin naimisiin.

Charlie käyttäytyy hyvin kohteli-aasti ja tulee hyvin toimeen ihmisten kanssa. Jos hän ei osaa

sanoa jotain asiaa, hän kirjoittaa sen paperille. Charlie harrastaa nyrkkeilyä ja painonnostoa. Jo lapsena hän oli päättäväinen ja itsenäinen. Hänen elämänsä onkin ollut kovaa taistelua.

Ensimmäinen työpaikka

Neljä vuotta oppikoulun jälkeen hän sai konttoristin paikan pankista. Paikan hakijoita oli paljon ja Charlie oli heistä paras. Eräs pankin korkea-arvoinen virkailija sanoo Charliesta: ”Hän on hyvin ahkera työntekijä. Hän osaa työnsä. Hänen vammansa ei haittaa hänen työtään Me kaikki olemme häneen tyytyväisiä”. Pian työtovereidenkin ennakkoluulot katosivat.

”Haluan opiskella ja menestyä”

Charlie ei halua olla konttoristina pankissa koko ikäänsä. Hän haluaa opiskella yliopistossa. Sitä varten hän yrittää nyt järjestää jostain rahaa.

Charlie on päättänyt mennä maailmaan ja valloittaa sen. Hän sanoo: ”En murehdi vammaisuuttani. Koko maailma tietää, että olen edistynyt nopeasti. Jopa paljon paremmin kuin vammatomat.” ■

Kansainvälisestä Uutislehdestä kääntänyt **Kauko Kokkonen**

Hautajaiset

Surun ja kaipauksen juhla

Silmäsi katsoivat kohti kirkkautta.

Lähdit hiljaa matkalle Taivaaseen.

Nuku rauhaisaa unta, äiti, työt on valmiiksi tehty.

Olet päässyt lepoon iäiseen.

Suruviesti tulee aina yllättäen, sopimattomaan aikaan. Se yllättää silloinkin kun sitä on tiedetty odottaa. Toisaalta tuntuu hyvältä, että sairas, väsynyt matkaaja on päässyt lepoon. Mutta toisaalta mielen täyttävät suru, kaipaus ja luopumisen tuska.

— Äitini kuolemasta on nyt vuosi aikaa. Keskellä suurta surua oli aloitettava hautajaisten suunnittelu. Halusimme, että äidin hautajaiset ovat lämmin ja tunnelmallinen perhejuhla. Päätimme ilmoittaa hautajaisista etukäteen. Näin myös äidin vanhat ystävät saivat tiedon.

"Maasta olet sinä tullut, maaksi pitää sinun jälleen tuleman". Pappi Veli Mäntynen siunaa.

Yhteys hautaustoimistoon

Hautaustoimistot hoitavat periaatteessa kaiken, vainajan kuljetuksen, lehti-ilmoitukset, siunaustilaisuuden järjestämisen ja surujuhlan tarjoilut. Hautaustoimisto tekee myös juuri niinkuin asiakas haluaa. Voimme esittää toivomuksia, tehdä paljon myös itse. Silloin rakkaan omaisemme hautajaisissa on kotoinen tunnelma.

Aloitin oman surutyöni tekemällä runon äidin kuolinilmoitukseen. Me jokainen voimme tehdä runon

Hautaan laskeminen tapahtuu liinojen varassa. Kantajia on yleensä kuusi, mieluiten lähiomaisia tai ystäviä. Läheisimmät asettuvat arkun pääpuolelle. Kantajilla on mustat puvut. Upseerioppilaan harmaa uniformu on myös samalla juhlapuku.

itse. Silloin löydämme säkeet jotka parhaiten sopivat. Seuraavana aamuna me kaikki sisarukset menimme hautaustoimistoon. Sovimme ilmoituksista, valitsimme valkoisen arkun.

Sairaalassa äiti puettiin valkoiseen vaatteeseen. Saimme jättää hänelle jäähyväiset sairaalan kapelissa.

"Näin äiti olisi halunnut"

Meidän äiti rakasti musiikkia. Hänen surujuhlassaan soitettiin ja laulettiin. Siunaustilaisuuden alussa perheystävä Eero soitti sellolla kauniin hengellisen sävelmän. Arkkua kannettaessa soivat urut ja "Vanha virsi Taalainmaalta".

Surujuhlassa jatkui ohjelma: ensin ruokailu, sitten puheita ja musiikkia. Minä, juhlan emäntä, olin valmistanut myös papin tähän juhlaan: lähetin papille kirjeen, jossa kerroin äitini tarinan. Pappi puhui niin kuin hän olisi tuntenut äidin. Hän puhui kuten ystävästään.

Yksi hyvä idea on pyytää joku vanha perheystävä puhumaan vainajan muistolle. Meidän juhlasamme puhui Jussi, joka oli asunut äidin naapurina monta kymmentä vuotta.

On myös hyvä muistaa, että surujuhlan päähenkilö on vainaja. Jos hän on "läsnä", silloin surujuhlasta tulee kaunis ja tunnelmallinen.

Isäntä vastaa juhlan sujumisesta

Jokaisessa juhlassa, myös hautajaisissa, pitää jonkun olla isäntä. Isäntä pitää huolen, että kaikki asiat on hoidettu. Hän ohjaa istumaan, neuvoo, ruokailussa. Isäntä vastaa siitä, että

tilaisuuden ohjelma menee suunnitelmien mukaan. Milloin syödään, milloin pidetään puheet, esitetään ohjelmaa, luetaan sähköet ja adressit.

Tarjoilu

Hautaustoimisto järjestää surujuhlan sinne, mihin toivomme. Tavallisesti juhlapaikkana on seurakuntatalo, tai ravintola. Kotona voi aivan hyvin järjestää juhlan, jos tilat ja astiat riittävät.

Äidin juhlassa tarjottiin

- karjalanpiirakoita
- lohivoileipiä
- salaattia
- vettä ja kotikaljaa
- vadelmakakkua ja kahvia.

Pukeudu juhlan mukaan

Hautajaisiin ei sovi mennä farkuissa tai kirjavassa kesämekossa. Hautajaiset ovat surun juhla ja surun väri on musta. Pukeudu mustaan tai tummaan pukuun. Miehillä tumma puku, valkoinen paita, mustat sukat ja tumma solmio. Naisille musta tai tumma jakkupuku tai leninki. Tyylikkääseen hautajaisasuun kuuluvat mustat sukat.

Myös pukeutuminen luo tunnelmaa. Vaikka vainaja ei olisi lähiomainen, pukeudu silti hyvin. Näin kunnioitat arvokasta juhlaa.

■
Leena Turunen

Syksy

*Syksy on totta,
talvi on lunta,
kevät on toivoa,
kesä on unta.*

Syksy on pimeintä aikaa vuodessa. Syksyssä on kuitenkin paljon kaunista. Syksyllä saamme monenlaisia marjoja, sieniä ja juureksia — maukkaita ja värikkäitä. Saamme myös viljaa leivontaan.

Minulla on kauniita muistikuvia syksystä. Muistan kuinka kullankeltainen viljapelto keino kuniisti, kun aurinko paistaa ja tuuli työntyy pellolle. Se on kuin kultavelli keinoisi.

Syksyn kauneus on kaikessa. Sinä näkevä perheenjäsen, sukulinainen, sydänystävä, tulkki — kuka sitten oletkin. Ota kauniina päivänä kädestä häntä, joka sinua tarvitsee. Vie hänet luontoon ja kerro hänelle mitä näet. Älä pidä kiirettä. Juo kahvit hänen seurassaan. Retken jälkeen hän varmasti kiittää sinua.

— Syksy on hieno vuodenaika, vai mitä? ■ **Iris Alkio**

Erilainen maanantai

Kirkko oli täynnä ihmisiä. Etupenkissä oli lappu ja siinä luki: Varattu. Mitähän kirkossa oikein tapahtuu?

Pastori Seppo Juntunen oli saarnatuolissa ja puhui siitä, miten kohdataan kuolema. Ihmiset pelkäävät puhua kuolemasta. He eivät tiedä mitä kuolemassa tapahtuu.

Jeesus on vastaus kysymykseen

Pappi kertoo kärsimyksestä. Ihmiset etsivät apua hätäänsä, parannusta sairauteensa, helpotusta kipuun ja ahdistukseen.

— Jos te olette tulleet hakemaan apua Seppo Juntuselta tai Pirkko Jalovaaralta, te olette tulleet väärään paikkaan. Mutta jos olette tulleet hakemaan apua Jeesukselta, olette oikeassa paikassa. Jeesus voi parantaa, Juntunen sanoo.

Sairaat terveiksi rukouksen voimalla

Seurakunta rukoilee Pyhää Henkeä. — Alttarille tulee ihmisiä. He tulevat hakemaan apua. He kuiskaavat, mihin tarvitsevat apua. Seppo Juntunen, Pirkko Jalovaara ja joku kolmas henkilö panevat kätensä heidän pänsä päälle tai kipeään paikkaan ja alkavat rukoilla äänettömästi.

Ihmiset alkavat kaatuilla. Jokaisen takana seisoo seurakunnan avustaja. Hän antaa tukea kaatuville. Joku nousee heti ylös, joku lepää kätet ristissä. Joku haluaa vielä puhua papille.

Paikalla oli myös lähiseurakuntien pappeja. He antoivat myös sielunhoitoa sille, joka tarvitsivat. Ihmiset veisasivat virsiä ja papit lukivat raamattua. Koko ajan väki vaihtui alttarilla. Pastori Juntunen arveli, että kymmenestä ihmisestä noin 5—7 kaatuu.

Seurakunta voi auttaa monin tavoin

Selkäni alkoi väsyä, olin istunut viisi ja puoli tuntia katsomassa tätä näytelmää. Sairaita oli paljon. Kello 23.30 kirkossa oli enää muutama ihminen.

Tuo ilta ei ollut mikään tavallinen rukouksen ilta. Seurakunta voi palvella ihmisiä monella tavalla. Tällaistakin iltaa tarvitaan. Ihmiset voivat purkaa tuskaansa papille; ne ihmiset, jotka eivät sitä muulloin tee. ■

Pirkko

Elina Lehtinen

Rakkauden loppu

Rakastuneen ihmisen sisällä myllertävät suuret tunteet. Voimakkaita tunteita ihminen kokee myös silloin, jos rakkaussuhde päättyy, rakkaus loppuu.

Rakastunut ihminen katselee kumppaniaan hellin silmin. He näkevät toisissaan vain hyviä puolia. Huonoja ominaisuuksia ei rakastetussa ole ollenkaan.

Rakastaminen ja rakastettuna oleminen ovat niitä asioita, jotka tekevät ihmisen tyytyväiseksi. Muilla asioilla ei silloin ole merkitystä. Rakkaus tarvitsee aina vastarakkautta, jotta se voisi jatkua.

Rakkaus on antamista ja saamista

Toivomme läheisyyttä ja yhteenkuuluvuutta. Toisaalta meidän pitää sallia toisillemme itsenäisyyttä, mahdollisuutta olla yksin. On tärkeää, että hyväksymme toisemme sellaisina kuin olemme. Emme kuitenkaan pysty muuttamaan toista ihmistä sellaiseksi kuin me haluamme. Hyvä rakkaussuhde on myös sitä, että opimme ymmärtämään kumppaniamme yhä paremmin.

Rakkauden menetys tekee kipeää

Joskus ihminen odottaa ja vaatii toiselta niin paljon, että toiveet eivät täyty. Huomaamme, että toinen ihminen ei olekaan sellainen, kuin uskoimme. Hän ei vastaa tunteisiimme, niinkuin odotimme. Pettymys valtaa mielen.

Hylätty ihminen tuntee itsensä surulliseksi. Viha ja katkeruus täyttävät sydämen. Mietimme, miksi rakkaus loppui. Moni löytää syytä vain kumppanistaan sekä muista ihmisistä. Joskus taas syytämme vain itseämme. Syylisten etsiminen kasvattaa katkeruuttamme. Olo tulee entistä pahemmaksi.

Menetyksistä voi selviytyä

Meillä kaikilla on omat tapamme kokea asioita ja ilmaista tunteita. Joku itkee ääneen, kun hän on surullinen. Toinen nyyhkyttää hiljaa ja nielee kyynelensä.

On ajateltava ja mietittävä, miten selviytyisimme vaikeuksien yli. On hyvä pohtia, miettiä asioita, mutta silti ei saa juuttua paikoilleen omiin ajatuksiin.

Monta kertaa voimme saada apua toiselta ihmiseltä. Näin pääsemme eteenpäin vaikeiden asioiden kanssa.

Joku kokee monta rakastumista ja monta eroa elämänsä aikana. Jokainen rakkaussuhde tuntuu sillä hetkellä ainutkertaiselta, korvaamattomalta.

Koemme pettymyksiä ja rakennamme elämää uudelleen menetysten jälkeen. Myöhemmin ehkä huomaamme, että vaikeat kokemukset ovat olleet arvokkaita ja elämää rikastuttavia asioita. ■

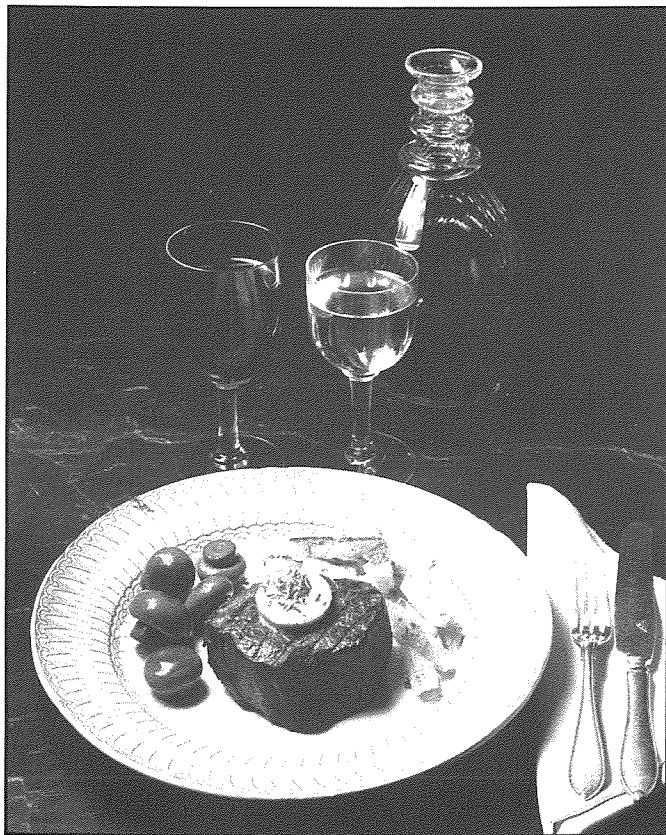
Iris Alkio kirjoittaa aiheesta, saako ihminen vanheta kaunisti?

Kaunis vanhus

Vanhukset kärsivät ja ovat tuhoutumassa yhteiskunnan puristukseen. Pitääkö vanhana vain vanheta ja alistua ympäristön määräysvaltaan?

Kun isoäitini oli nuori, hän teki työtä kotona. Siitä hän saa nykyisin kansaneläkettä vähän yli 2000 mk kuukaudessa. Mielestäni se on vähän. Isoäiti on kasvattanut yhteiskunnalle suuren joukon veronmaksajia. Tästä on lähtenyt taas uusi sukupolvi, kolmas sukupolvi.

jatkuu sivulla 15...

Mehevä pihvi on helppo tehdä

Pihvi on herkkuruoka, jonka voit valmistaa pannulla nopeasti. Pihvin pitää olla pehmeä ja mehevä. Hyvä pihvi syntyy vain oikeasta pihvilihasta.

Paras pihviliha on naudan sisäfile tai ulkofile. Ne ovat kalleimpia lihoja, mutta myös herkullisimpia. Kilo sisäfilettä voi maksaa 150 markkaa. Yhtä pihviä varten tarvitaan noin 150–200 grammaa lihaa, joten annoksen hinta on noin 20–30 markkaa.

Sisäpaisti on jonkin verran halvempaa, kuin file. Mutta paistista tehty pihvi voi olla sitkeä ja vaikea pureskella. Paisti maksaa noin 100 markkaa kilo ja yksi pihvi siis 15–20 markkaa.

Tärkein asia on se, että liha on raakakypsinyt. Muista aina kysyä kaupasta hyvin raakakypsintä lihaa. Se tarkoittaa, että liha on teurastuksen jälkeen saanut olla kylmässä säilössä noin 3–4 viikkoa. Tämän ajan kuluessa liha on pehmentynyt. Sitä on mukava syödä.

Mistä raakakypsyneen lihan tuntee?

1. Sen haju on hiukan hapan.
2. Sen väri on tumman, melkein ruskean punainen.
3. Kun sitä painaa sormella, lihaan jää kuoppa. Lihan kimmoisuus, sitkeys ovat hävinneet.

Pihvin paistaminen

1. Voit kevyesti nuijia lihaviipaleita
2. Kuumenna pannu liedellä, anna paistinrasvan sulaa ja kuumentua
3. Pane lihaviipale pannulle ja paista noin minuutti molemmin puolin. Ripottele päälle vähän suolaa ja mustapippuria. Jos pidät valkosipulista, niin silppua valkosipulia pihvin päälle.
4. Tomaatti-sipulisalaatti sekä vihreät pavut maistuvat pihvin kanssa. Sienikastike tai juustokastike ovat parasta mitä tiedän. ■ LT.

...jatkoa sivulta 13.

Mutta tämä kolmas sukupolvi, se ei haluakaan enää nähdä niin paljon vaivaa. Se haluaa saada hyvän palkan, paljon lomaa, paljon mukavuutta, paljon nautintoja. Kaikkea pitää saada ja saada.

Miten isoäiti ja isoisä elävät ja miten he voivat? — Huonosti! He eivät jaksa olla enää iloisia ja kauniita. He ovat kärsineet ja tehneet raskaasti työtä käsillään ja koko ruumiillaan. He ovat työkennelleet itsensä väsyksiin asti. Miten he jaksaisivatkaan enää olla iloisia ja kauniita, kun yhteiskunta kiduttaa heitä.

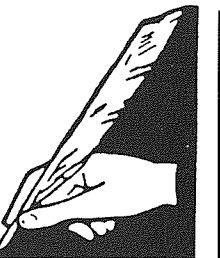
Me unohdamme omat vanhukset. Mutta meille tuodaan muukalaisia (pakolaisia), joille annetaan kaikki. Heille ei riitä 2000 markkaa kuukaudessa, vaan summa on paljon suurempi.

Vanha sananlasku sanoo: ”siivoa ensin omat portaat.” Sanotaan myös, että pitäisi hoitaa ensin omat asiat kuntoon. Sitten jos voimia jää, niin jaetaan niille, jotka tarvitsevat. Eikä sittenkään pitäisi ”mennä merta edemmäs kalaan”.

Uskon, että meidän vanhukset ja nuoremmatkin olisivat paljon kauniimpia ja onnellisempia, jos yhteiskunta ei toimisi niin hirveän väärin omaa kansaa kohtaan. ■

Iris Alkio

Kirjekerho

Asutko lähellä Pieksämäkeä? Haluatko viikonloppuseuraa?

Olen 25 vuotias poika. Opiskelen Pieksämäellä Nikkarilan kuulovammaisten ammattikoulussa. Minulla on niin pitkä matka kotiin Enontekiölle, että en voi aina matkustaa. Olen itsekin kuulonäkövammainen. En ole raitis; poltan ja joskus otan.

Sinä kuurosokea mies tai nainen. Etsin viikonlopuiksi paikkaa, jonne voisi mennä.

Osoitteeni kouluun:
Heikki Rantatalo
Nikkarilan Kuulovammaisten ammattikoulu
76620 PYHITTY

Osoitteeni kotiin:
Heikki Rantatalo
Tunturisopuli 3 N
99400 ENONTEKIÖ

Kalle ei päästänyt vaimoan mihinkään. Niinpä vaimo karkasi silloin tällöin ja kirjoitti miehelleen lapun: ”Olen erään ystävättäreni luona”.

Kerran Kalle kirjoitti vastauslapun: ”Niin minäkin”.